

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2024-09-05

Närvarande: F.d. justitierådet Mari Andersson samt justitieråden Kristina Svahn Starrsjö och Eric M. Runesson

Digital operativ motståndskraft för finanssektorn

Enligt en lagrådsremiss den 15 augusti 2024 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digital operativ motståndskraft för finanssektorn,
2. lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.,
3. lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410),
4. lag om ändring i lagen (1980:1097) om Svenska skeppshypotekskassan,
5. lag om ändring i lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument,

6. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
7. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
8. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
9. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,
10. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043),
11. lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
12. lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
13. lag om ändring i lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,
14. lag om ändring i lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kansliråden Alexander Dahlqvist och Anna Stenberg.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förhållandet mellan DORA-förordningens regelverk och nationella bestämmelser om säkerhet

Flera remissinstanser tar upp frågan om hur de regler som finns i DORA-förordningen förhåller sig till regler om den nationella säkerheten i framför allt säkerhetsskyddslagen (2018:585) och hur detta påverkar bl.a. uppgiftslämnande från finansiella entiteter, Finansinspektionen och Riksbanken. I DORA-förordningen, som ju är direkt tillämplig i Sverige, finns regler om uppgiftslämnande t.ex. i

artikel 19 som anger att de finansiella entiteterna ska rapportera incidenter till den behöriga myndigheten (Finansinspektionen) och att den myndigheten skyndsamt ska lämna uppgifterna vidare till bl.a. EBA, Esma, Eiopa och ECB.

Enligt skäl 17 i DORA-förordningen bör förordningen inte påverka medlemsstaternas ansvar vad gäller väsentliga statliga funktioner rörande allmän säkerhet, försvar och skyddet av den nationella säkerheten, till exempel när det gäller tillhandahållande av information som står i strid med skyddet av den nationella säkerheten. I artikel 1.3 finns en liknande skrivning. I lagrådsremissens allmänmotivering tas frågeställningen upp och slutsatsen är att säkerhetsskyddslagens krav, med hänsyn till artikel 1.3, måste få företräde. Lagrådet kan instämma i detta, men anser att det tydligare måste framgå att de finansiella entiteterna, när de rapporterar en incident till Finansinspektionen, noggrant ska säkerställa att säkerhetsskyddsklassade uppgifter inte förs vidare till inspektionen. I allmänmotiveringen anges att Finansinspektionen, i enlighet med förordningen, har en skyldighet att vidarebefordra sådana rapporter till de europeiska tillsynsmyndigheterna. Hur skyldigheten står i överensstämmelse med de svenska reglerna kommenteras dock inte. Det saknas t.ex. ett resonemang om huruvida Finansinspektionen har en möjlighet eller skyldighet att i enlighet med säkerhetsskyddslagen eller offentlighets- och sekretesslagen undanta vissa känsliga uppgifter innan inspektionen lämnar uppgifterna vidare till de europeiska tillsynsmyndigheterna (enligt artikel 19 i DORA-förordningen) eller till Riksbanken (se 1 kap. 4 § kompletteringslagen). Dessa frågeställningar bör behandlas i den kommande propositionen.

Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digital operativ motståndskraft för finanssektorn

4 kap. 14 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om storleken på en sanktionsavgift för en finansiell entitet som är en juridisk person. Den innehåller tre olika sätt för att räkna ut storleken på den högsta sanktionsavgiften som får tas ut. I första stycket 2 anges gränsen till:

tio procent av den finansiella entitetens omsättning närmast föregående räkenskapsår eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå, eller....

När det gäller uttrycket ”omsättning närmast föregående räkenskapsår” har Lagrådet i ett yttrande den 13 juni 2024 angående 3 kap. 7 § i förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska gröna obligationer föreslagit en annan lydelse, nämligen ”omsättning enligt den senaste årsredovisning som den juridiska personens ledningsorgan har beslutat”. Motsvarande resonemang kan föras beträffande denna paragraf. Förslaget angående europeiska gröna obligationer har ännu inte lett till någon proposition. Lagrådet anser att samma lydelse bör väljas i dessa bestämmelser.

4 kap. 24 §

I paragrafen föreskrivs att en sanktionsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes. En liknande bestämmelse fanns i 3 kap. 15 § i det tidigare nämnda förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om europeiska gröna obligationer. Lagrådet tog med anledning av förslaget upp frågan om åtalspreskription i sitt yttrande den 13 juni 2024. Samma resonemang kan föras här.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.